

MÚSICA@LÓPEZ_COBOS.OK

Quan el protagonisme d'un concert recau en el Director, com és el cas de Jesús López Cobos com a convidat de l'OBC aquest cap de setmana, sembla que s'hagi d'estar pendent del seu gest dels seus detalls... però si al final del concert solament penses en les obres, en la coherència del programa, en la bona estona que has passat... lluny d'oblidar-te del Director, el que realment estàs fent és enaltir el seu treball com a servei a la música i a ell com a servidor de la música.

Gest elegant, precís, autoritari però amable (algunes d'aquestes afirmacions estan caçades al vol escoltades de diversos professors de la pròpia OBC) la direcció de López Cobos ha incidit en el matís, en les articulacions, en "aquellas pequeñas cosas" que diria en Serrat que marquen la diferència entre una música exposada o una música explicada.

Les tres obres que han tingut la sort de passar per aquest servidor segur que entremen una coherència com a concert sobre la que em ve de gust especular esperant endevinar-la ni que sigui una mica. Ja el comentari al programa en dona algunes pistes quan fa ens saber que la peça central, els "Cantos del alma" de Lorenzo Palomo, té la seva gènesi compositiva sobre un plantejament del propi López Cobos suggerint-li a l'autor, amic personal seu, la combinació de clarinet, soprano i orquestra.

Relligant-ho encara més amb la disposició de servei del director i responsable, òbviament, de la tria de les obres, m'atreviria a inventar-me una proximitat estètica seva amb els tres compositors, Montsalvatge, Lorenzo Palomo i Schubert.

En una ara mateix inventada classificació de creadors, compositors musicals lògicament inclosos, n'hi trobem tres apartats: els innovadors, els evolutius i els classicitzants. Els primers s'avancen al seu temps, són trencadors, sovint incompresos, i fan de la investigació la raó màxima del seu art creatiu avançant a batzegades, estancant-se a vegades i molt sovint guiats només per al inspiració o el moment... Alguns han tingut sort i han marcat línies a seguir, d'altres són figures aïllades de genis individuals però en cap cas han tingut reconeixement en vida o a curt termini.

Els "evolutius" no innoven però saben recollir les innovacions i fer-les avançar fins més enllà del que els autors originals havien plantejat i saben fer-ho pel domini tècnic i la fredor i coherència dels plantejaments que els van obrint camí. Acostumen a ser autors de trajectòria llarga o de producció abundant, sobre la qual els estudiosos s'entretenen en marcar èpoques evolutives i de no trobar-ne recorren a l'adjectiu "ecclèctic". Els costa molt obtenir ressò i, d'obtenir-ne, acostuma a ser un reconeixement "a tota una trajectòria" independentment d'alguna obra més o menys encertada que les altres del seu cànnon.

Finalment, els anomenats "classicitzants" són reacs a tota innovació i s'encaparren a repetir els esquemes de conegut resultat positiu i immediat. Amb això no vull dir en absolut que siguin mal creadors. Algunes de les millors obres de totes les arts han sorgit de plantejaments estancats i anquilosats: encàrrecs, compromisos... Són creadors a qui l'ofici els guanya però d'una honradesa palmària.

No vull posar noms de compositors a les tres categories però proposo que, si algú hi vol jugar, li proposo una llista de sis compositors (Monteverdi, J.S.Bach, Brahms, Débussy,

John Cage, John Williams) pera què en posi dos a cada categoria, a veure si pensa com jo.

Aquest divertiment intel·lectual, del qual em disculpo, és per afirmar que Montsalvatge, Palomo i Schubert estan a la segona categoria i això els uneix. Montsalvatge mai no ha negat de quines corrents estilístiques penja (francesos del tombant del s.XX) però en els resultats finals, com els Sortilegis per a orquestra del 1992, hi trobem cèl·lules temàtiques com el tritò juntament amb “auto-cites” antillanistes. Schubert, musicalment, va viure a l’ombra de Beethoven i les seves obres simfòniques sonen a un Beethoven més dolç, temàticament riquíssim, però que l’anomenada Simfonia Gran queda petita al costat de les grandeses del seu il·lustre contemporani.

De Palomo no en sabia res però m’hi ha encaixat. Potser perquè veníem d’escoltar Montsalvatge no hem pogut resistir la comparació de les seves cançons amb les Cinco Canciones Negras, comparació que resisteix com les simfonies de Schubert resisteixen la comparació amb les de Beethoven. Hi ha Montsalvatge en Palomo com també hi ha Falla (ens ho ha recordat la darrera cançó, una Nana) o fins i tot Rodrigo (fixem-nos en la Serenata Antillana i els seus jocs de compassos que recorden el darrer temps del Concierto de Aranjuez)... Conclusió: Hi ha escola. Els grans noms no es queden sols: hi ha seguidors que ho evolucionen i milloren. Lorenzo Palomo, present a l’Auditori, n’és un exemple.

I si això que he intentat exposar és cert, ni que sigui una miqueta, hi ha programa, hi ha coherència, hi ha una ment al darrera de les dues exquisides horetas viscudes: Jesús López Cobos, el servidor de la música.

Frederic Sesé